

62.616

5195

HAVAS ISTVÁN
MAGYAR HEGEDŰ

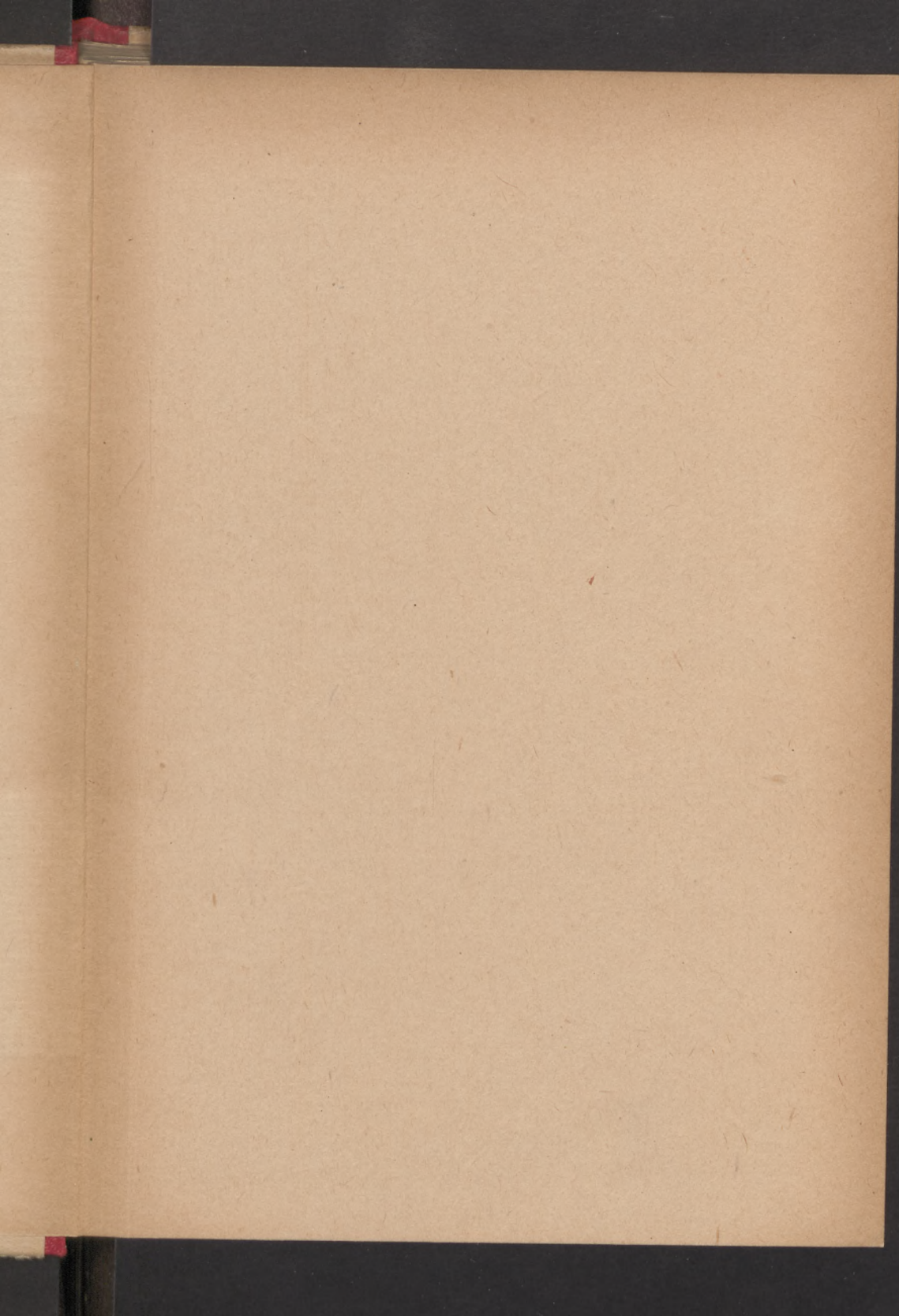
FIÚK-LÁNYOK VERSES ÉS MESÉS KÖNYVE

A KÉPEKET RAJZOLTA HALÁSZ JÓZSEF

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

100, 100, 100

N

F. Ötölös példány
FRANKLIN-TÁRSULAT

HAVAS ISTVÁN

MAGYAR HEGEDŰ

TÖRTÉNETEK, VERSEK, SZAVALATOK
A GYERMEKEK SZÁMÁRA

HALÁSZ JÓZSEF RAJZAIVAL

FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA, BUDAPEST

62616

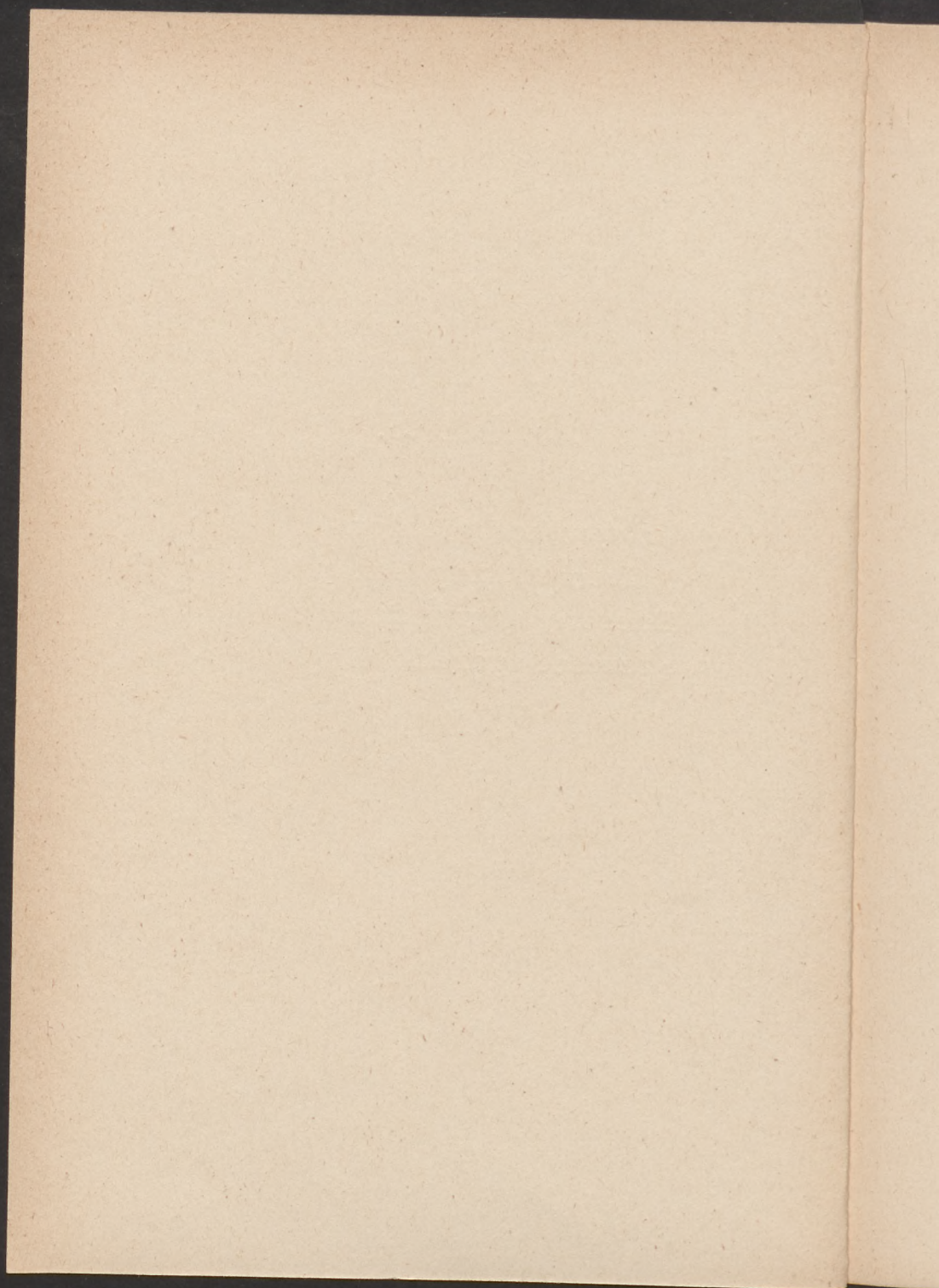
Paed
5/95

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA

AJÁNLÁS.

Én tenéked ajánlom
Művemet, szép hazám.
Édesanyját minden fia
Szeresse igazán!

Magyar zászló.

De szép zászló lobog
A budai váron,
Három színe fel-felragyog,
Mint egy tündérálom!
Ez a zászló lengett annyi
Vészbe, diadalba' . . .
Valamikor Mátyás király
Bécsben lobogtatta.

De szép zászló leng a
Falusi kunyhókon,
Körülötte fecskemadár
Csicseregve bókol!
Ez a zászló lengett annyi
Vészbe', diadalba' . . .
Negyvennyolcban Hős-Komárom
Fényét ragyogtatta.

Falusi ház.

Amolyan kis kétablakos
Falusi ház,
Rácsos kapuját kitárja,
Mint annyi száz,
Mosolyog négy fehér fala,
Integet nádfedele,
Mint az édesanya, midőn
Keblére fut gyermeke.

Udvarában három öreg
 Diófa nőtt,
 Három öreg eperfa meg
 A ház előtt...
 Eresz alatt fecskefészek,
 Rigófüty a diófán...
 A konyhában sütnek, főznek...
 Tán engem vár jó anyám!

Ha ezt a kis házikót a
 Király látná:
 Cserébe a palotáját
 Fölkínálná.
 De én bizony azt mondanám:
 «Felséges jó királyom,
 Nincs e háznál szebb palota
 Az egész nagy világon!»

Jancsika és a paprika.

Az asztalon piros paprika.
 «Alma vagy te?»... kérdi Jancsika.
 A paprika némán mosolyog.
 Jancsika szól: «Beléd harapok».

Kezét nyújtja érte, fölveszi...
 Másnak hagyja?... Inkább megeszi.
 «Erős vagyok» — szól a paprika.
 «Én erősebb» — kacag Jancsika.

Jaj, ki ordít? ... Tán a paprika?
 Nem az, nem az, — a kis Jancsika :
 «Segítsetek, jaj, jaj, emberek,
 Tűz égeti számat, nyelvemet!»

Megijed a Bodri : «Mit tegyek?
 Tán a tűzoltókért sietek!»
 De a macska így szól : «Jancsika,
 Lám, erősebb volt a paprika!»

Azt álmodja a macska...

Azt álmodja a macska
 A kemence vállán,
 Hogy király lett személye
 Az egerek bálján.

Cin, cin, szól a citera,
 Apró tányér csattan,
 Peng az ezüstsarkantyú,
 Réztrombita harsan.

Dorombol a nagy ravasz,
 Mintha csak kontrázna,
 Mintha ő is részt venne
 A zenebonába'.

Minden jó, ha vége jó,
 Várja is a végét,

Majd felfalja egyenként
Az egerek népét.

Nem járt volna lélek még
Ily vérengző bálban! . . .
Szerencse, hogy Bodri úr
Vakkant a szobában.

Talpra ugrik a macska,
Szertefoszlik álma ;
Elszaladt a pecsenye,
Csak nagyot nyel rája.

Ég és föld között.

Az osztály : zsibongó méhkas, a gyülekező fiúk a méhek benne. Bandi is berobog, a fufangok nagymestere s hamarosan a tábla elé somfordál. Mulattatni akarja osztálytársait, a tanítás még úgy sem kezdődik. Kezébe veszi a krétát és rajzol. Bozontos szakállú, esernyőre támaszkodó, kedves öreg urat varázsol fürge krétája a fekete táblán.

A fiúk hamarosan köréje gyűlnek s fölhangzik a dévaj kacagás :

— Nini, a Bodollay tanár úr!

A rajz roppant mulattatja őket. Az élet fölötte vidám, tótágast áll a rend, egészen addig, amíg ki nem tárul az ajtó s azon be nem lép a találón ábrázolt tanár úr, Bodollay.

Erre a nem várt jelenetre, egyszerre megfagy a vér is a fékevesztettkedvű fiúkban s mindenki szökik a tetthelyről, fut, ki merre tud, de lehetőleg a padba, a helyére.

Most már a tanár úr lép a táblához. Természetes, hogy

azonnal felismeri a képmását. Haragos, neheztelő arccal fordul az osztály felé:

— Kinek a műve ez?

Mély csend. A fiúk egymásra se mernek tekinteni. Jaj, mi lesz most! Becsületére válják azonban a tettesnek: Bandi alázatosan fölemelkedik a helyéről, nem várja, hogy a kérdés még egyszer elhangozzék.

— Én voltam, tanár úr. Bocsásson meg, kérem... nagyon kérem!...

A tanár úr tekintete találkozik a megtört fiú bűnbánó pillantásával:

— Súlyos hibát és nagy tiszteletlenséget követtél el, Bandi! Kigúnyoltad a tanítódat, aki szeretettel iparkodik azon, hogy ember legyen belőled. Ám enyhíti hibádat, hogy férfiasan bevallottad és nem engedted, hogy esetleg mások bűnhődjenek miattad. Nem viszem tettedet a tanári szék elé; ma egy óra után azonban itt maradsz kettőig, hogy emlékezzél oktan tettedre.

Hej, röstellte Bandi a kópéságát, a fiúk pedig szó nélkül vették tudomásul azt, ami ebből rájuk is vonatkozott s amit a jóságos tanár úr ezek után már fölöslegesnek tartott említeni.

Nehezen telt el a délelőtt, de végre az egy órát is elcsengették. Mindenki hazasietett, csak Bandi kullogott leverten ama helyiség felé, melynek borongó falai kegyetlenül ottmarasztalták őt a híres-nevezetes papírgaluskára.

Hosszabbnak tűnt fel az az egy óra, mint az egész délelőtt. De végre fölcsendült a szabadító óra is, és az öreg altiszt, Borka bácsi, beszólt a fogolyhoz:

— Tessék mán hazamenni.

Egy perc múlva Bandi már az utcán vágatott s indult az erdei út felé. Ő ugyanis nem helybeli fiú volt; neki minden nap jó órát gyalogolnia kellett a szomszéd községbe, ahol édesapja jegyző volt.

Otthon mindig pontosan meg kellett jelennie, szülei szigorúan megtiltottak mindenféle lödörgést, céltalan elmaradást. Most tehát két óra helyett háromkor fog hazatérni s meg kell vallania mindent. Nem egészen a legszebb kilátás. Apja szigorú ember volt, nem ismerte a tréfát.

Amint az erdőbe lépett, a szokott útra, valahogy szemébe ötlött a hegyi drótpálya, melyen fölfelé és lefelé hatalmas vaskosarak közlekedtek. Kitűnő agyagföldet szállítottak le a községbe, az óriás gyártelepre s fürgén, gyorsan ereszkedtek alá a meglehetősen hosszú úton.

— Hopp, megvan! — kapott homlokához az ötletes Bandi. — Egynegyed óra múlva otthon vagyok. Nagyszerű gondolatom támadt, az igaz.

S azzal elkanyarodott az útról egy magaslat felé, mely fölött egészen alacsonyan, alig félelmebernyi magasságban húzódott a drótpálya. Annyira alacsonyan, gondolta Bandi, hogy az egyik ponton a vaskosarat neki majd könnyen esik megragadnia. A kosárba aztán beülve, abban a hosszú utat a községig néhány perc alatt teszi meg és alig késik valamit.

Amint odaért, az egyik barátságos kosár rögtön ajánlotta segítségét. Egy merész ugrás, egy sikeres lendület és Bandi már a kosárba vetette magát s ott meghúzódott az agyagos földön, hogy meg ne lássák. Nagyszerűen érezte magát. Alatta, mint bájos panoráma-képek, elvonultak a völgyek, tarka hegyoldalak. Láta a mellette röpködő madarakat, csapongó lepkéket. Ej, hogy erre a jó gondolatra már előbb is nem jött rá! Hányszor megrövidíthette volna az útját. Most is abban reménykedett, hogy a negyedóra késést észre se veszik otthon, mert nem számított több késésre.

Ringott-rengett a szép magasban a kosár. Olyan édes volt, mint egy bölcso, amit a jó anya ringat. Átadta magát Bandi a felséges érzésnek. Ámde ekkor, épp ekkor a kosár hirtelen lassúbbodni kezdett s a lassúság fokozatosan növekedett. Na, na, még majd bizony meg is áll, oly tébláb döcög

ez a vaskosár! A sejtelem valóra vált mihamar, a kosár jó száz méternyi magasban megállt és mozdulatlanul csüngött a víg mezők felett.

— No, ez félig se tréfa! Mi történt velünk? — dörmögte aggodalmasan Bandi.

Hát az történt, hogy a hajtógép valami hirtelen támadt hiba miatt fölmondta a szolgálatot, a kosarak végtelen sora pedig megállt. Jó három órába tellett, míg helyrehozták a «beállott üzemzavart».

Három rettenetes óra! Szegény Bandi, ő meg a legnagyobb bizonytalanságban, ég és föld között lebegve: ott csüngött, még csak nem is úgy, mint a gyümölcs a fán.

Egy kotnyeles, csúfondáros szarka a kosara felett röpködött és cserregő hangon kiáltott rá a boldogtalanra:

— Csak rajta, csak rajta! Jól mulass, Bandi!

Ő pedig lehajtotta búsan a fejét és megadással várta sorsát.

Este volt már bizony, mire hazaért; szülei épp a vacsorához készülődtek. A barátságos jegyzői lakban csupa aggodalom és nyugtalanság ült minden egyes arcon. Hol van az a gyerek? Mi történhetett vele, sóhajtott ez is, az is.

Elképzelhető, hogyan fogadták, mikor csüggeteg fővel megállt az apja előtt s becsületesen mindenről beszámolt, ami aznap történt vele.

A fogaadttással Bandi, tudomásom szerint, sohasem dicsekedett el senkinek.

A legszebb dal.

Kis Katóka csengő dala
Szárnyat ölt az ég felé,
Szentézésű, fohászkodó
Ének ez, az Istené.

Lacika meg indulót fújj,
 Harckeverő riadót :
 Rajta magyar, rajta, rajta! . .
 Harsogja az ősi szót.

Te is, fiam, te is lányom,
 Dalold el a legszebb dalt,
 Daloljátok mostan együtt :
 — Isten, áldd meg a magyart!

Galamb-nóta.

Szállj le, szállj le, kis Tubica,
 Vár a Bandi, Marcsu, Vica!
 Szállj le, galamb, valamennyi,
 Búzaszemet, morzsát enni!

Suhognak a lenge szárnyak,
 Kis galambok egyre szállnak.
 Fölszedik a morzsát, szemet,
 Ki-ki olyat, amit szeret.

Nincs szebb annál, mint jót tenni,
 Mint az árvát megszeretni,
 Adni annak, ki rászorul,
 Fényt gyujtani, ahol borul!

Cserkész lett a Lacika.

Dunáninnen, Tiszaninnen
 Nagy az újság, nagy bíz' a'!
 Galambposta hozta hírrül:
 Cserkész lett a Lacika.

Szólt s beállt a regimentbe:
 Kis Katóka, ég veled,
 Holnapután vagy azután
 Elmegyek már, elmegyek.

Felkötöm az új övemet,
 Fölteszem a kalapom.
 Cserkész vagyok, legény leszek,
 Legény ám a talpamon!

Kócot, mócot, bergengócot
 Elverjük mint a dobót,
 Ungon-berken s egyéb telken
 Leszünk mi még szabadok.

Hát tenéked mit hozzak majd,
 Ami kedves, drága, jó!...
 Elég lesz-e, ha magamat
 Hozom el csak, kis Kató?

Tavaszi föld...

Tavaszi föld, tavaszi szél fújja ...
Orgonafák nyiladoznak újra.
Virítnak-e, mint azelőtt,
Míg mi járjuk a temetőt!

A Kárpátok havas kérge olvad,
Kifehérlik színe ott a csontnak ...
Álmodjatok, szép vitézek,
Újra rak a madár fészket!

Magyarország sok fia halt ottan.
 Forró szíve föld mélyében dobban ;
 De vadrózsa nő belőle,
 Magyarország jövődjöje.

Mesebeli nagyerdőben...

Mesebeli nagyerdőben
 Muzsikál egy kis patak,
 Partja mellett üldögél egy
 Árva leány hallgatag.

Könyv előttte, könny szemében,
 Ám megcsendül a mese...
 Fűből, fából előjön a
 Pajkos manók serege.

Szép szakállú valamennyi,
 Ámde törpe, kis legény ;
 Ráncos képű, púpos hátú,
 De a szíve nem kemény.

Bókol, táncol, bukfencezik,
 Mókáz, tréfál mind a hány...
 S íme, szárad már a könnycsepp,
 Fölnevet a bús leány.

A gazdagabb.

Országúton hintó
Porfelleg nyomába . . .
Hintóban egy diák,
Büszke, mint a páva.

Héttornyú kastélyban
Várja édesapja . . .
Öreg temetőben
Alvó édesanyja.

Utólér a hintó,
Egy másik diákot.
Ballag hazafelé,
Tép egy-egy virágot.

Poros a cipője,
Nehezül már lába.
Fényes hintó urát
Mégis csak megszánja.

Mert ő a gazdagabb,
Reá ketten várnak,
Két zsellérlakója
Nádfedeles háznak.

Édesapja ott áll
 Kis kertjük végében.
 Édesanyja fehér
 Kalácsot süt éppen.

A Vörösmarty-téren.

(Egy kis diák naplójából.)

Édesapámmal tegnap a pesti Dunaparton sétáltam. A Vigadó gyönyörű nagy épülete mellett azonban egy térre kanyarodtunk be. A téren egy kis ligetben a *Szózat* költőjének szobra ragadta meg figyelmemet. A költőről nevezték el a teret is Vörösmarty-térnek.

Megálltunk a szobor előtt. A költő ülő alakja magasan emelkedik ki a lábainál álló embercsoportból, akik természetesen szintén márványból faragott emberalakok. Édesapám magyarázatul a következőket mondta nekem:

— Látod, fiam, ez a húsz emberalak itt a magyar nemzetet jelenti. Van köztük öreg és ifjú, gazdag és szegény, vidám és szomorú. Ez itt egy földesúr, az ott egy öreg földművelő. Itt egy iparos, ott egy munkás. Itt egy legény, ott egy fiú.

És — valamennyien mintha énekelnének! — jegyezzem meg én.

— Igen, fiam, valamennyien a Szózatot, a nemzet imádságát éneklük — mondta édesapám. — Figyeld meg, a szoborra nincs is ráírva a költő neve, csak a költemény két sora:

Hazádnak rendületlenül
 Légy híve, óh magyar!

Hat szó ez csak, fiam, de abból mindenki, ha jó magyar ember, a költő nevét is megtudja. Hat szó, mely *rendületlen*

hazaszeretetre lelkesít. Hat szó, mely úgy megtölti a szívet nemes érzéssel, mint egy szent imádság.

Megfogtam az édesapám kezét és hozzásimultam. Nem szokott mindig ilyen ünnepiesen beszélni. Aztán megkérdeztem, hogy ki állította ide ezt a beszédes szép szobrot?

— Kicsoda, fiam? Hát a nemzet. Közadakozásból jött létre, mint mondani szokták. Vörösmarty Mihály, aki a Szózaton kívül még igen sok szépséges költeményt írt, 1800-ban született. Ennek a századik évfordulóját 1900-ban ünnepelte meg az ország. De nemcsak szóval, hanem cselekedettel is megmutatta háláját nagy énekese iránt. Áldozatot hozott. Szegények filléreiket, gazdagok pengőiket hozták el, hogy legyen miből felállítani a költő emlékszobrát Budapest egyik legrégibb nagy terén. Álljon is itt a *Szózat* költőjének kőbe vésett képe és hirdesse, hogy ez az ország sohase mulik el. Nem vész el, mert fia hisz, tanul, dolgozik, lelkesedik és áldoz. Ezt jelenti nekünk ez a szobor, édes fiam!

És leemeltük mind a ketten egy pillanatra a kalapunkat. Mintha templomban lettünk volna, a nemzet templomában.

Sohasem felejttem el ezt a pillanatot.

Zolika álma.

Alszik a
Zolika,
Alszik bizony, mint a makk,
Hallod-e, mily hallgató!
Hát csönd legyen,
Lábújjhegyen
Járjon itt a cicus is,
Még maga a dadus is!

Álmodik a
 Kis Zolika . . .
 Hintóba,
 Ringóba
 Két paripa fogva,
 Mintha táncot ropna.
 — Zolika most
 Hova száll?
 Mondja meg a rózsaszál!
 Tiszadobra?
 Vagy Szolnokra,
 Vagy hogy éppen Papiba?
 — Menjen oda a liba,
 De nem megy a Zolika!

Máshova megy, külön helyre . . .
 — Bizonyosan Rózsahegyre?
 — Ugyan, ugyan, Rózsahegy,
 Zoli oda merre megy?
 Megmondom én,
 Hogy hova mén:
 Jó Piroska néni várja . . .
 — Fehérvárra?
 Vagy tán Győrbe?
 Akkor bizton Börgöndőbe? . . .
 . . . Eltaláltam? Komárom? . . .
 — Ott se, hanem Óváron! . . .
 Óvár útja kacskaringó,
 Gidres-gödrös, reng a hintó,
 Jaj, felborult az árkon —
 S itt véget ér az álom.

Szegény ember lánya.

Jó napot, jó napot,
 Szegény ember lánya
 Mit csinálsz, mit csinálsz
 — Szalmatető's házba',
 Zsellérgunyhócskába!»

«Adj' Isten, kis madár,
 Isten kis cselédje,
 Ruhát mosok éppen,
 Patyolat-fehérré,
 Anyámnak kedvére.

Vasárnap templomba
 Szeretnék majd menni,
 Úr szavát hallgatni,
 Hozzá igyekezni,
 Buzgón énekelni.»

Árpád apánk...

Árpád apánk neve
 Egymaga : történet,
 Szép volna tündöklő,
 Keleti regének,
 Álomnak, zenének.

Benne muzsikál a
 Honfoglalók álma,
 Szabad Magyarország
 Léte, haladása,
 Felvirágozása.

Benne zeng daliák
 Huj, huj — győzedelme,
 Csatakürtök hangja,
 Hősök honszerelme,
 Úristen kegyelme.

Ez a név jelenti
 A Zalán futását,
 Szvatopluk görnyedő
 Megalázkodását,
 Erdély hódolását.

Ez a név ragyogja
 A jövőnk képét.
 Ellenségeinknek
 Szörnyű vereségét,
 Fajtánk örök-létét.

Ez a név imádság ...
 Szíveinkben szól már
 Egy ezerév óta,
 Mint a tüzes zsoltár ...
 Maradjon is — oltár!

Palota, kunyhó.

Kincses, ódon palotának
Ég felé tör sugár tornya,
Homlokáról százegy ablak
Göggösködik a távolba.

Kapujánál öreg ágyú:
Tátogatja sárkányszáját.
A virágos angolkertnek
Nyirogatják bokrárt, fáját.

Ha elhagyod : őr-tornyának
 Soká csillog még rád fénye,
 De a szomszéd határon túl
 Elmerül a messzeségbe.

... A kunyhónak nincsen tornya,
 Csak sátoros diófája,
 Galambbúgos kis kapuja,
 S hű ebe, ki vigyáz rája.

Két ablaka szerető szem,
 Fölmelegít sugarával.
 Kedvre derít, dalra serkent
 Diófáján a madárdal.

Ha elhagyod, gyorsan tűnik
 Rejtezkedő kies tája ...
 Képe mégis mindörökké
 Ott él szíved kis zugába.

Világszép táj.

Magasan és büszkén áll a
 Mátyás király palotája
 A budai Várfokon.
 Sasmadárként szárnyat öltve :
 Leragyog a magyar földre,
 S egy országot átkarol.

Millió szív ősi álma :
 Mit kifejez magassága,
 Feltörekvő kőfala.
 ... Ilyen leszel, én nemzetem,
 Egységes, nagy, rendíthetlen,
 Ha összeforrsz valaha!

Hívogató.

Isten hozott, kikelet,
 Napfény, virág, levelek!
 Isten hozott, fecskemadár,
 Köszöntsön az egész határ!
 Napok óta mi is lesünk,
 Hogy pár szóval köszönthessünk :
 Istenadta kis fecskéje,
 Szállj le házunk ereszére,
 Kelts fel minket kora reggel
 Áradozó énekeddel!

Isten hozott, kikelet,
 Napfény, virág, levelek!
 Isten hozott, gólyamadár,
 Köszöntsön az egész határ!
 Napok óta lesünk, várunk,
 Szállj le, szállj le, maradj nálunk!
 Régi fészked keressed fel,
 Kis fiaid nevelgesd fel!
 Kelep, kelep, gólyamadár,
 Maradj nálunk, míg tart a nyár!

Királyleány.

«Jó napot, jó napot,
Gazdag király lánya!
Mit csinálsz, mit csinálsz
Arany palotába',
Gyémántkalitkába'?»

«Dali dalod csengő,
Isten madárkája!
Szebb a róna, erdő,
Mint a király vára,
Gyémántkalitkája.

Szeretnék mezitláb
A patakra menni,
Szeretnék a tarlón
Kalászt szedegetni,
Libát őrizgetni!»

Tavaszi érkezése.

Aranyos kéz félretolta
A zimánkos felleget :
«Északabbra, tubicám,
Itt már senki se kíván,
Várjuk a fényt, meleget! . . .»

Olvadoznak a jégcsapok,
 Sírva zúgnak a szelek.
 Diadalmas hintaján,
 Dínom-dánom muzsikán
 Érkezik a kikelet.

Szöcske, tücsök, cincérbanda
 Hegedül mind a hamis.
 Kocsit vontat két csiga :
 Két nagyszarvú paripa . . .
 Gólya néni a kocsis.

Tarka nép ül a hintóban :
 Pulyka, páva, tyúkanyó,
 Jó tüdejű zenészek! . . .
 Gazdára vár a fészek,
 S kakuk nézi : «Kiadó?»

Hintó mellett díszkíséret :
 Béka urak, brekeke! . . .
 Dalol, nevet a világ,
 Fákon, földön a virág :
 A tavasz friss gyermeke.

Tele van a mező.

Tele van a mező
 Szagos ibolyával,
 Tele a levegő
 Édes illatával.

Illatos terhétől
 A szellő megárad,
 Köszöntget, bólogat
 A kis ibolyának.

Pukk.

Deskó nyugtalanul vergődött a fehér párnákon s ilyenkor kigyúlt az arca és szinte égett; majd meg sápadtan feküdt, mozdulatlanul, mint egy halott. Néha fölült és szokatlan szavakat kiáltott bele a szoba csendjébe, amiknek értelmük nem volt. Néha egészen értelmes dolgokat is mondott. Olykor keresett valamit vagy valakit. Legtöbbször *Pukkot* kereste, a világhírű Nagy-cirkusz bohócát, az ünnepelt, kényeztetett művészt, aki boldogot, boldogtalant meg tudott nevetetni.

— Pukk! bukfencet!... Puttyogj!... — Ám olyan nehezen, suttogva, rekedten jöttek ki ezek a szavak, de a fiú arcocskája ilyenkor mégis egy kis mosolyra ferdült.

Orvosok jöttek a házba, vígasztalták is a szülőket, meg nem is. Türelemre intették, majd, majd! A torkán van a baj! A kis fiú erős, nem szabad csüggedni.

Az apa és anya már napok óta alig aludtak valamit. Nem voltak gazdagok; minden kis pénzük elment már az orvosszerekre, a doktorokra. És ez se lett volna baj, csak a kis Deskó betegsége enyhült volna már. De nem enyhült, egyre súlyosbodott.

— Megfullad. Az orvosok is attól félnek. Istenem, Istenem! — sóhajtoztak a szülők szinte karban rebegetve a szavakat, egyszerre.

Az ajtó nyílt, most meg a házi orvos jött. Szép, fehérszakállú, kedves öreg ember. Megnézte a fiút, megfogta a kis kezét, vizsgálta az ütőerét.

Deskó egyszerre csak felült s beszélni akart. Nehezen, szaggatottan, rekedten jött ki egy-két szó a szájából. Az is úgy röpködött a szobában, mint holmi beteg madár.

— Pukk!... Bukfencet!... Gyere!

— Ki az a Pukk?... A bohóc? — kérdezte a házi orvos.

— Az, az, sokszor emlegeti. Nagyon szerette. Boldog volt, ha láthatta. Úgy tudott nevetni a mókáin, hogy csoda! Istenem, ha még egyszer láthatnám úgy nevetni, mint abban a cirkuszban. Még otthon is sokszor fölkacagott. Álmában is a Pukk nevét emlegette folyton.

Ezt mondogatták a szülők. Az egyik mondatot az egyik, a másikat a másik. A két ember szinte egynek látszott. Összeolvadtak a fájdalomban. Az orvos megszánta őket.

— Gondoltam valamit — mondta nyugodtan.

— Mit? Mit? — kérdezték amazok, kapkodva a szó után, mint fuldoklók a mentő szalmaszál után.

— A fiúcska láza most kisebb. Szemei nem zavarosak. Engem is fölismert.

Deskó abban a percben is mosolyogni próbált s éppen akkor nyögte ki:

— Doktor...

— Megismersz, Deskó?

— Pukkot...

— Gondoltam valamit — folytatta az orvos. — Azt a Pukkot ide kellene hívni. Hátha eljönne és megneveltetné a gyereket. Nagyon jó volna.

— Ó, Istenem — sóhajtottak a szülők — ha még nevetne legalább csak egyszer! De vajjon megteszi-e a világhírű művész, hogy egy ilyen szegény ember meghívását elfogadja!

— Megpróbáljuk! Meg kell próbálni, el kell mennie az apának! Ha az a gyerek egy jót nevetne, egy olyan igazi kacagást hallatna, a torkából kirepülne az a betegség. Megszakadna az a fojtogató kölöncc ott bent. Akkor meggyógyulna.

Az apa nem is várta az orvos további magyarázatát. V kalap már a fején volt, a kilincs a kezében, búcsúztatlanul, szótlanul eltűnt. Rohant a Pukkhoz.

... A bohóc gyönyörű villában lakott kint a kertváros-

ban. Éppen az erkélyen ült, mikor az apa kezét tördelve megjelent előtte és kérte, hogy jöjjön el a — fiához. Elmondott mindent, úgy, amint van, nem szépített semmit. Fájdalmában nem tud az ember másképp beszélni.

Komoly arcú bölcsnek, nagy úrnak, inkább miniszternek festett otthonában a bohóc. Nagy lelki nyugalommal hallgatta az összetört ember könyörgését, látszott rajta, hogy meglepte ez a kérés. Ez nem olyan mindennapi eset. Aztán eszébe jutott, hogy neki is van ilyen fia. És hátha ő kérne valakit hasonló szívességre.

— Hol lakik, uram? — kérdezte a Deskó apját a bohóc.

— A Petőfi-utcában, a Belvárosban. Bent, messze innen.

— Ha messze van, autón megyünk oda. Az ügy, amint látom, sürgős. Sietnünk kell.

— Sürgős, sürgős — ismételte a szavakat az apa, félig magatudatlanul. Mintha valami hihetetlen álma teljesedett volna.

Pár perc múlva már ott is állt az erkély alatt az autó s apa és a művész beleültek.

Igazán repült a szárnyas kocsi... A Petőfi-utcai ház előtt kiugrottak mind a ketten, a bohóc magával hozta a kézi táskáját is, azzal ment föl a negyedik emeletre. Pillanat alatt a szomszéd szobában átöltözködött s mint bohóc nyitott be a beteg fiú szobájába.

— Deskó, Deskó, itt van a Pukk bácsi!... — Kiáltották a fiúnak.

Az fölemelte a fejét. Megértette.

A bohóc vidáman puttyogott a beteg felé.

— Eljöttem hozzád, Deskó. Bukfencet akarok előtted vetni. Hallom, hogy kerestél.

A fiú arca kiderült.

— Akarok... ülni... — mondotta. — Ó, Pukk!... Pukk!... — De ezek a szavak kínosan szakadoztak föl a kis mellből.

A bohóc aranyos, kedves hangján mekegni kezdett, mint egy igazi kecske.

— Szeretlek, pajtikám, mint a kecske a káposztát. — S bohóc-sipkáján egyszerre két szarv dugódott ki a mekegő szavak pattogatása alatt.

Deskó mintha hirtelen elfelejtette volna, hogy beteg. Szeme csillogott, mint két drágakő, a teste édesen megremegett.

A bohóc most már vidám mekegéssel a padlóra vetette magát s négykézláb ugrándozott rajta. Szakasztott olyan volt, mint egy pajkos nagy gida. Föl-fölágaskodott, öklelt a szarvaival, az ágy felé szaladt, majd nekiment a szép fehérszakállú doktornak s megbökdöste.

Deskó most már szívből nevetett. Nevetett, de úgy, hogy csak úgy rengett bele a kis teste és csak úgy potyogtak a könnyei. A bohóc pedig, talán épp ettől a sikertől, új kedvre éledt. Megint nagyot ugrott, aztán forogni kezdett és olyan csodálatos cigánykereket hányt a kis térségen, a kis fiú ágya előtt, hogy az — hangos hahotára fakadt. Hangosan nevetett, most már kacagott s a rekedt hang mintha engedett volna.

A házi orvos boldogan ugrott fel. A jó öreg úr nem tudott ugyan bukfencet hányni, nem is azért kelt föl, hanem hogy átölelje a kis fiút.

— Megmentettünk, kis fiam! A veszedelem elmúlt.

A két szülő az ágyra vetette magát és ők is hangosan nevettek és sírtak egyszerre. Olyan különös volt mindaz, ami abban a kis szobában történt.

A bohóc pedig abbahagyta a mutatványt. Nagy, fehér zsebkendővel törülgette arcáról az izzadtságot. Egészen ki-merült a kedves, jó ember. De ő is boldog szemeket vetett a kis betegre. A látvány elfeledtette vele a fáradtságot.

Az apa a kis fiától elszakadva, a bohóc felé sietett s elkapta kezét, hogy megcsókolja.

— Az életemmel tartozom önnek, mester. És a fiam életével. Ó, hogy tudom én majd ezt a nagy adósságot valaha leróni!

— A Deskó, mihelyt egészséges lesz, eljön hozzám. Nekem is van ilyen kis fiam, hadd játsszanak majd együtt! Ha megszeretik egymást, az lesz az én jutalmam.

Három hét múlva már ott is volt a kis Deskó s a művészböhóc fiával holtig tartó barátságot kötöttek.

Kirándulás.

(Egy kis diák naplójából.)

Tegnap korán keltünk fel. Hét órakor már útrakészen volt a család. Édesanya egy kosárba sok ennivalót pakkolt be. A kosarat az édesapa vitte a villamosig. Mondta is, hogy nem valami könnyű. De azért nem hagyta otthon. Gyula bátyám, aki már tíz éves és elsős gimnazista, segíteni akart neki. Édesapa azonban nem engedte. Azt mondta, úgy se bírod el, hagyd itt. Magduska, a kis húgom is ajánlkozott segítőnek. Erre édesapám eléje tette a kosarat. Jót nevetünk Magduskán, mikor meg se tudta mozdítani.

A délutánt a Gellérthegyen töltöttük el. Láttuk onnan a Dunát. Olyan volt, mint egy óriás ezüst szalag. Láttuk rajta a hidakat, mind az ötöt és láttuk az egész szép nagyvárost: a mi drága Budapestünket. Édesapám sorra magyarázta, melyik torony milyen templomot jelent. De a nagy házaknak is van tornya.

Sokáig gyönyörködtünk a tornyos város képében.

Aztán játszottunk a füves térségen.

Mi hárman gyerekek, apával és anyával együtt: körbe állottunk. Egyik a kör közepére állt. Valamennyien énekeltek:

Erdő mellett nem jó lakni,
Mert sok fát kell hasogatni,
Tizenhárom ölet, meg egy felet...
Öleljen meg engem, aki szeret!

Az éneklés alatt egyet jobbra, egyet balra léptünk. A dal utolsó soránál a középén álló mindig párt választott a körből. Erre a többi is párt választott. Jól mulattunk azon, mikor a kis Magduskának az édesapa jutott párul. De az apa is elég jól táncolt.

A dal utolsó két sorát ismételtük s rá párosan táncoltunk. Akinek párja nem akadt, az a kör közepére állt. És újra kezdődött a játék.

Még más játékot is játszottunk. De az idő hamar eltelt és estefelé hazaindultunk.

Az édesanya kosara most már nem volt nehéz. Gyula bátyám is elbírt. Magduska nem ajánlkozott többé segítőnek. Ő volt a legfáradtabb. Amint hazaértünk, rögtön lefeküdt és elaludt.

De mi többiek se maradtunk fent valami sokáig.

Öntözködés.

Adjon Isten gyöngyharmatot,
Friss jó reggelt, lányok!...
Mért jöttünk a házatokba:
Ki se találjátok?...

— Azt fiúk, mi hírből se
Gondolhatjuk máma,
Mért jöttök épp husvét-hétfőn
Lányok portájára!...

— Hoztunk nektek rózsavizet,
 Koránkelő lányok,
 Szemetekre, hajatokra
 Ha megkívánjátok!

Nesze nektek, rózsabimbók,
 Kis Katóka, Panna,
 Ragyogjatok, csillogjatok
 Szagos gyöngyharomatba'!

Nyári piros alma.

Nyári piros alma .
 Lehullott a fáru.
 Nyári piros almát
 Jó borizú fajtát,
 Julis néne árul.

Akár egy királyné,
 Úgy ül a szekéren.
 «Hogy a piros alma?
 — Kérdi Pista, Panna —
 Adjon ötöt kérem!»

Nekem adjon tizet,
 Nekem tizennégyet! . . .
 — Kinek nincs krajcárja :
 A falu árvája
 Az csak áll, szemlélget.

Rá se tekint . . . mégis
 Julis néne látja.
 Láthatlan megmérve,
 Sok elfér kezébe . . .
 Hát csak megkínálja :
 «Egyél te is, árva!»,»

A magyar korona.

Nem ékesség, nem pusztá cifraság
 A szent István koronája.
 Drágakövéen ragyog az igazság
 Halhatatlan glóriája.

Smaragdköve : a Kárpát hegyének
 Haragos-zöld rengetegje ;
 Zafírköve : Balaton vizének
 Kékbejátszó hullámkeble.

Aranyérce : az érett kalászkok
 Rónaságát tükrözteti.
 Rubintjai : nekünk a vérázott
 Muhi, Mohács harchelyei.

Drágagyöngye : hőseink lánc-sora,
 Kik értünkért éltet adtak,
 S az érckereszt : boldog hit záloga,
 Hogy hiába meg nem haltak.

Csöndes nyári délután...

Csöndes nyári délután van,
Édesanya olvasgat,
Zöld fűben a barijával
A kis Magdus játszogat,
Ugra-bugrál, elmulat.

Nyári fényben megszépülnek
Házak, kertek, utca, lomb,
Álmodoznak a virágok,
Szundikál a tarka gond,
Míg a nap aranyat ont.

Csak a patak zengi vígan
A kert alján valahol :
«Jön, jön már az édesapó,
Sárgarigó, most dalolj,
Sárgarigó, most dalolj!»

A vásárban.

Kocsi, ostor, falovacska,
Kard, puska és trombita.
Ez a legszebb sátor itten,
Ide gyere, Rózsika!

Van itt baba, kiságy, törpe,
Megvenném, de nem tudom,
Otthon hagytam a pénzemet,
Otthon hagytam, kis hugom!

Dal a faluról.

Csendes a mi falunk tája,
Zaj, zsidongás nem ül rája,
Legföljebb a madárének
Szól itt hajnali zenének.

Pacsirta zeng fönt a légben . . .
A bojtárka lent a réten
Tanulgatja víg nótáját,
Fújja, fújja furulyáját.

Kunyhók, házak egymás mellett
 Meg-megbúnak, szerénykednek.
 Egyedül az Istenháza
 Áll magasan, ránk vigyázva.

A kerítés? . . . Dehogy magas,
 Könnyedén rászáll a kakas.
 Előbb büszkén körültekint,
 És kukorít kedve szerint.

Öreg, ifjú sűrög-forog,
 Szívök, szemök ég, mosolyog.
 Elégedett minden lélek,
 Híre sincs a gyűlölségnek.

Grófok, bárók itt nem járnak,
 De ha jön a szent vasárnap :
 Szép ruhát ölt minden ember,
 Nem öltözik gróf se szebben.

Ünneplőbe', új ruhába':
 Sietünk az Úr házába . . .
 Színed elé, Uram, állunk,
 Te vagy pajzsunk, Te légy várunk!

Margit, Böske.

Haza siet Margit, Böske . . .
 Mi van a kezökben?
 Tarka vadvirágot
 Egy nyalábra valót
 Szedtek az erdőben.

— Minek az a virág, lányok? . . .

Kérdi a pacsirta.

— Koszorúba fonjuk

S oda tesszük majd egy

Bús katona-sírra,

Dalol, dalol a pacsirta,

Csattogja kis szája :

«Szépet álmodik ma

Az a holt katona

Virágos sírjába'!»

Isten veled, iskola!

Az iskola harangja utoljára csendül fel, megnyílik még egyszer az öreg kapu. Lassan, méltóságosan tárul föl. A diákok: kicsinyek, nagyok egyformán tolulnak kifelé. Eleven, víg arcok, fürge kis lábak, hangosan dobogó szívek.

Péter-Pál napja van, június 29-ike, nemcsak a jó gazdának, de a jó diáknak, az iskolának is aratása. Sok tudomány van a kis diák fejében, szívében pedig gazdag érzések kincstára: nem csoda, hogy olyan csillogó a szeme, oly látható az önérzete. *Megtette a kötelességét* s ennek a tudata teszi a kis fiút, kis leányt boldoggá.

Nagy mondás ez; teljes és igaz jelentését talán csak a későbbi, érettebb korban fogják megtudni a ma még kis diákok és diákleányok. De már pedzik, már sejtik és ebben tengernyi nagy érdeme van annak a jó öreg iskolának, melynek falai közt a világon a legtöbb és legszebb lelki virág terem. A lángoló rózsa, a szerény ibolya, a hűséges nefelejts, a ragaszkodó muskátli s a magyar nép annyi száz meg száz

virága : ez egyszerű falak között átfinomul a lélek örök kincsevő s megtermékenyíti azt, mint a fény, a meleg, az eső a jó fekete földet.

Mennyi bölcsesség, tudás, érzés született benned, a magyar szó zengzetes szárnyain, ó, jó öreg iskola! Hogy szívták magukba a fényt, a meleget, az áldott erőt itt ezek a szorgalmas, fogékony gyermeki lelkek, akik még olyanok, mint a friss viasz, melyet a szorgalmas méhecske csak tegnap hozott az illatos kaptárba s amelyet úgy hajlít, idomít, mint azt a méhkas élete parancsolja.

Mert kedves kis leányaim, fiaim, rendeltetés nélkül nincs semmi a világon. Az utolsó kis parálynak is van valami rendeltetése; hát még az embernek, aki a teremtés koronája hangzatos nagy címét viseli! Nagy és gyönyörű életfeladat az övé: uralkodni műveltsége révén a föld minden más teremtménye fölött, irányítani a világok, nemzetek sorsát, betölteni a szent hivatást, amit Alkotója eléje szabott.

Milyen ragyogó, nagy eszméket társz te föl, öreg iskola, milyen komoly vagy és mégis derűsen ránk nevet minden köved, minden kis ablakod. Milyen parancsoló, szigorú a csengőd hangja s mégis milyen kedvesen ömlik át a gyermeki lelkeken, mint egy rózsafolyám. Milyen erélyes, minden kétséget kizáró a tanítóid, tanáraid szava s mégis úgy síklik be a gyermeki lelkek rácsos kis kapuján, mint egy szelíd, boldogító kérdés: légy jó, légy nagy és nemes, légy egész ember, drága kis fiam, aranyos kis leányom!

Becsukódhatsz már iskolánk öreg tölgyfakapuja, tíz hónapig eléggé kitártad két szárnyadat, eléggé hittál, eléggé biztattál, valahányszor átléptük kopott, de tisztos küszöbödét! Becsukódhatsz, nem zárod el már előlünk a fényt, amit a lelkünkbe itt örökre felszívunk. Nem megyünk ki üres szívvel, velünk van az Isten, a tudás, a szeretet, miknek kiapadhatatlan forrásainál ültünk és felüdültünk. Erősek kell lennünk, nagyoknak, bátraknak, eszeseknek, mert

gyöngé, beteg most a mi édesanyánk, a Haza. Teste meg van csonkítva, gyermekei el vannak szakítva szerető kebléről. Ki fogja őt ismét naggyá, boldoggá tenni, ha mi nem tesszük, gyermekei?

Isten veled, iskola, sokunkat már vár az élet, de sokan visszajövünk még a kedves vakáció után.

Isten veled — addig is!

A mi kertünk.

A mi kertünk

Tele van virággal,

Özveggy rozmaringgal, pártás rezedával,

Pünkösdi rózsákkal.

Kökerítés

Nem divat minálunk,

Kevély kőfalon át a szomszéd se látná

Orgonavirágunk.

A csalogány

Kertünk őslakója,

Házbérét arannyal : csengő édes dallal

Naponként lerója.

Dalmondását

Valaki élvezi,

Ki a virágokat (néha könnyekkel is),

De meg-megöntözi!

Gondos kezét
 Mindenek megérik :
 Mosolygó rózsafák, boldog liliomok,
 S madarak dícsérik.

A mi kertünk :
 Édesanyám lelke,
 Példás szelídsége, tűrő szeretete
 Virágzik fel benne.

Cigánykunyhó.

Falu végén cigánykunyhó,
 Földhöz ragadt kis vityilló.
 Egy vén cigány, dínom, dánom,
 Hegedül az udvaron,
 Kis rajkóját tanítgatja,
 Míg hevül egy víg dalon.
 Pedzi már a kis muzsikusz,
 Jól pattog a nóta.
 Messze néz a levegőbe ...
 Nincs előtte kóta.

Bodri kutya az udvaron
 A nótára figyel nagyon,
 Jó pajtása a kis művész,
 S mit nem gondolt magába :
 Nosza, rajta, ott terem a
 Cigánygyerek nyakába',

Örömében ugatni kezd,
 Ez aztán a nóta!
 A muzsikus boglyas feje
 Neki pompás kóta.

Évi almája.

«Az én fámon termett az a
 Nyári piros alma,
 Nem viszed el, szomszéd Gyurka,
 Ilyen-olyan adta . . .
 Az vigye, ki kapta!»

«Ejnye, Évi, — Julcsa hugom
 Beteg már két napja,
 Tegnap is így sóhajtott fel:
 Jaj, be meggyógyítna
 Most egy piros alma!»

«Juliskának, Gyurka szomszéd,
 Ne vidd más almáját,
 Nevelgetted volna te is
 Mint én gyenge fáját,
 Szednéd most almáját!

Ám ha beteg a kis Julcsa,
 Add csak oda néki,
 Hanem mondd meg, tisztelteti
 Szomszédból az Évi
 S maga küldi néki!»

Kis halacska.

Locsi-fecsi patakba'
 Ficáncol egy halacska.
 Óvja, inti anyja :
 «Ügyelj, vigyázz, kis fiam,
 A közelben horog van!»

Jaj, vigyázna a halacska,
 De, szegényke, buksi, csacska,
 Nem figyel a szóra —
 Egy legyet lát, kapja, ham!
 S fönnakadt a horogban.

Névtelen hős sírja.

Megy Magduska, megy előre,
 Falusi kis temetőbe.
 Koszorú a kis kezében,
 Kegyelet a jó szívében.
 Arany kalász köszöngeti,
 Búzavirág bókol neki,
 Pipacsvirág gyűjt, mosolyog,
 Vadrózsa szól: Tied vagyok.

Megy Magduska . . . Isten áldja,
 Aki tiszta szívét látja!
 Te mosolygó erdő, véd meg,
 Tövises gally, óh, ne tépd meg!

Mondd meg neki, a jeltelen
Sírdombra ki rózsát teszen,
Azt az Isten is megáldja,
Őrző szemmel vigyáz rája!

A kis halász.

Valahol a kert alatt
Folydogál egy kis patak,
Ott halászgat Halász Bandi,
Mellette áll huga, Panni.

«Adj nekünk, te kis patak,
A horgunkra friss halat,
Mező adott virágot már,
Tele véle a kis kosár.»

«Halász, halász, jó halász,
Halacskát te majd találsz,
Ím, horgodon már a pára . . .
Jaj, de jó lesz vacsorára!»

A kakukkos óra.

Hús esztendeje lesz maholnap, hogy a tarnai gimnázium
nyolcadik osztályát elvégeztük. Tizenheten voltunk mind-
össze, de valamennyien letettük az érettségi vizsgálatot,
pedig azt hittük, hogy Ardó Gyuri megbukik. Annál nagyobb
volt az örömünk, hogy ő is átkászolódt a vizsgálaton.

Erről az Ardó Gyuriról meg kell jegyeznem, hogy ő volt az osztály lustája. Vörösnyakú, köpcös, kövér fiú. Türelmes, mint a birka, nyugodt, mint a bölcs. Ha pajkoságból néha megréfáltuk, még ráankszólni is lusta volt, legfeljebb a jószágos szemével mosolygott, mintha mondta volna :

— Hogy nem röstelitek ezt a számárságot!

Tanulni nem sokat tanult, de szerencséjére igen jó esze és könnyű felfogása volt.

A nyolcadik osztályban történt, hogy egyik kedves tanárunk, nem emlékszem már, milyen eset alkalmából, elbeszélte, hogy fiatalabb éveiben nagy erőt vett rajta a dologtalanság, annyira, hogy valósággal kerülte a munkát. Kíváncsian figyeltünk a szavaira.

— Bizony, fiúk — mondotta a tanár — majd minden embert megkörnyékez a dologtalanság s kiki annyira győzedelmeskedik rajta, amekkora a lelki ereje. Úgy látszik, az én lelki erőm gyöngé volt. Elpanaszoltam azonban a bajomat egy jó barátomnak, aki mosolyogva hallgatta meg s azt mondta : hogy erre a bajra igen egyszerű az orvosság. Végy, mondotta, egy kakukkos fali órát s mikor majd minden óra végén nagy fürgeséggel látod kiugrani a kis kakukkot és hallod kedves «Kakukk! Kakukk!» szavát, képzeld el, hogy ilyenkor neked azt kiáltja : «Dolgozz! Dolgozz!»... Hidd el, annak a fürgé, pontos kis kakukknak eleven hangja úgy felpezsdíti benned a munkakedvet, hogy röstelkedve fogsz búcsút mondani minden dologtalanságnak. Hát, fiúk, megfogadtam a tanácsot és már másnap a fülembé kiáltott az éber kakukk, hogy : «Dolgozz! Dolgozz!»... S azóta egyre azon törekszem, hogy olyan pontos, éber legyen, mint az az eleven időmérő kis jószág.

Nagy csend volt az osztályunkban, mikor a tanár bevégezte a szavát, ami arra vallott, hogy komolyan vettük.

És csoda történt : egyikünk sem fordult Ardó Gyurka

felé, hogy biztassuk : «Végy te is kakukkos órát!» Alighanem mindenki magára gondolt.

Ennek az időnek nemsokára huszadik évfordulóját ünnepelhetjük meg már. Ezalatt az idő alatt viszontláttam valamennyi osztálytársamat. Derék, kiváló ember lett valahány, csak éppen a lusta Ardó Gyurival nem hozott össze a sorsom.

A minap azonban arra utaztam, ahol az ő kis szülőfaluja van. Tudtam, hogy ott lakik, mert gazdálkodó lett ősei kis földjén. Megszakítottam tehát az utamat és leszálltam a vonatról a faluja állomásán.

Csinos, kedves kis falu ; a vasúti állomásra vezető útját árnyékos fák szegték. A falu közepére érve, megkérdeztem egy atyafit, hogy merre lakik Ardó György úr.

— A kastélyban, ott ni! — mondotta az ember, szinte csodálkozva a járatlanságomon. S egy emeletes udvarházra mutatott, amelynek szép fehér fala nyájasan kandikált ki a lombok közül. Közelebb érve, láttam csak igazában, milyen rendes házba fogok én mingyárt belépni. Új volt a kerítés, vashálózatos, de mindenütt gondosan nyírt lombsövény kísérte. Az udvar egyenletes, apró kavicsos behintve, a nagy ablakok szinte tündököltek a tisztaságtól. Bizony végigtekintettem a ruhámon, cipőmön : nem vagyok-e poros, hogy méltóan léphessek be a díszes kapun!

A házigazdát csakhamar felfedeztem. Nagy szalmakalap kényelmeskedett a fején s óriás ollót szorongatott a kezében. A sövényt nyírta vele éppen. Persze, amint meglátott és fölismert, elhajította az ollót, boldog arccal rohant felém, megölelt úgy, hogy a derekam is beleroppant.

— Isten hozott, aranyos, kedves pajtikám! Igazán szép, hogy el nem kerülted az én kis portámat! Gyere beljebb! Gyere, gyere!

Bementünk a kastélyba, ahol éppen olyan rend, tisztaság és gondosság volt mindenütt, mint odakint.

Elbeszélgettünk ; tömérdek kérdeznivalónk akadt a lefolyt időről, azóta, hogy elváltunk a tarnai gimnázium öreg kapuja előtt. Ardó Gyuri elmondta, hogy ő búcsút mondott a tudományos pályának, ő már csak odahaza tanul. Megmutatta gyönyörű könyvtárát, amelyben értékesnél értékesebb művek sorakoztak egymás mellett. Gazda lett, mert az édesapja meghalt s a kis birtokot neki kellett átvennie. Azóta épült fel a kastély, ő csináltatta a palánk helyett az új kerítést ; a földeket az új gazdasági rend szerint műveli, szóval : sok a dolga. «De, hála Istennek — végezte szavait — már nem vagyok olyan lusta, mint diákkoromban, sőt a munkát nagyon szeretem!»

Ilyenformán mondta el a maga élete folyását. És míg beszélt, egyszerre csak megszólalt egy kedves, biztató madárhang valahol a falon : «Kakukk! Kakukk!» Azaz : «Dolgozz! Dolgozz!» A kakukkos óra volt.

Mosolyogva néztünk egymásra, mintha a szemünk azt mondta volna : «Hát neked is van kakukkos órád?»

Gyuri bevallotta, hogy minden sikerét ennek az órának, jobban mondva ennek a kis kakukknak köszönheti. Már az érettségi előtt vásárolta és hogy letette a nehéz vizsgát, azt is ennek a pontos, biztató, fürge madárnak köszönhette. Sohasem tudott ellenállni serkentő szavának és most már gyönyörűség neki a munka. Megszokta és megszerette.

Mikor később elváltunk, kérdezősködött osztálytársai felől, hogy vannak, mit csinálnak.

— Jól vannak, Gyuri, derék emberek. Ügylátszik, valamennyinek van egy kis kakukkos órája!

Dalra, dalra, kis madár.

Dalra, dalra, kis madár,
 Zendüljön fel a határ!
 Erdő, mező, rét, patak :
 Nélküled oly hallgatag.
 Susogó fa, lombos ág,
 Vonja föléd sátorát,
 Ága védjen, ringasson,
 Harmatcsöppel itasson!

Őszi dal.

Itt van az ősz. Vándorútra
 Megy a gólya, messzire.
 Marasztaljuk, becézgetjük,
 Csak nem hallgat senkire.
 Ha nem maradsz itt, pajtásunk,
 Nincs mit tenni, el kell válnunk,
 Isten áldjon meg!

Jól tudod te, hogy szerettünk,
 Házunk öreg lakója,
 S hogy örültünk, mikor mondták :
 Jön, gyerekek, a gólya!
 Táncra perdült fürge lábunk,
 Nem úgy, mint most, hogy itt állunk...
 Isten áldjon meg!

Rád gondolunk majd a télen,
 Ha szólunk, vagy hallgatunk:
 Mit csinálhat, merre járhat
 A mi gólya madarunk?
 De gondolsz-e te is majd ránk,
 Kerepelő öreg gólyánk?
 Isten áldjon meg!

Öreg fűzfa...

Garam partján öreg fűzfa
 Álldogál — álldogál,
 Nézi, hogy a Garam habja
 Hova száll — hova száll.

Tetejében barna fészek,
 Nagy titok — nagy titok,
 Abból két kis madár úrfi
 Rám csipog — rám csipog.

Tudja Isten, mit mondanak,
 Nem értem — nem értem.
 Bizonyos, hogy ők se értik
 Beszédem — beszédem.

De azért csak diskurálunk
 Csendesen — csendesen,
 Én is, ők is ilyenformán:
 «Kedvesem!» — «Kedvesem!»

Esteledik...

Esteledik hallgatagon ...
Áll a gulya a patakon.
A parton egy gulyás gyerek
Furulyája fölkesereg.

A furulya kedves jószág,
Búbánatra gyöngyörvosság ...
«Édesanyám — sír a nóta —
Gondolsz-e rám még *azóta*?

Fehérlik-e kis tanyátok,
 Zöldül-e az eperfátok?
 Susognak-e még a lombok :
 Tente madár, tente boldog?»

... Csordul a kis gulyás könnye,
 S belehull a patak-ölbe.
 Viszi a víz a gyöngycseppet :
 Ott folyik el házuk mellett.

Pali.

Szölt az anya : «Jöjj be, Pali,
 Levelet írt ám valaki!
 Virágos kis kópertára
 A nevedet rápingálta.

Panni nénéd az írója,
 A betűket gyöngybe' rója,
 Gyöngykaláris minden sora,
 Nem is írt még szebbet soha.

De most rajtad a sor, lássam,
 Hogy-mint vagy az olvasással!
 Itt a levél, kedves írás,
 Olvasd, Pali, de jól vigyázz!»

... Édes méz a Pali szava,
 Bámul is az édesanya.

«Látom — mondja — nem hiába
Jársz annyit az iskolába!»

De még ezzel se volt vége,
Pali tollat vett kezébe,
S megírta a választ menten,
Malac nélkül, a kis szentem.

Jó éjt, erdő!

Óriás árnyak
Nesztelen szállnak,
Az éj csendje közeleg.
Az erdő néma,
Csak sóhajt néha,
Mint az álmos kis gyerek.

Aludjál, kedves,
A puha, csendes
Éjtszakán,
Hogy holnap még szebben,
Még szépségesebben
Nézz reám!

Virágos a Julis kertje.

Virágos a Julis kertje,
A kis virág : a föld lelke.
Itt egy rózsza álmodozik,
Ott viola szomorkodik.

A muskátli fölnevet,
 A rezade szendereg,
 A liliom csöndes, méla,
 Tán még fel is sóhajt néha.

Kert alján a kis csermely
 Csörgedezve útra kel.
 Deszkapalló van rátéve,
 Kis hal úszik a vizébe'.
 Mikor reggel kél a nap,
 Juliska már künn szalad,
 Kezében a vizes kanna,
 Vizért megy a kis patakra.

Virágjait öntözgeti.
 Fülemüle bókol neki,
 Azt dalolja a madár :
 Légy jó mindig, drága lány,
 Ápold, neveld a virágot,
 Tiszta lelkét megkívánod!
 Tanulj tőle szeretetet,
 Aranyozd meg életedet!

Bandi és a kakas.

«Jó reggelt kívánok,
 Vagy inkább kiáltok :
 Kukurikú, Bandi koma,
 Csoda esett, de nagy csoda!

Ma szavamra virradt,
 Futott a sok csillag.
 Sürgés-forgás lett az égen,
 Maga a nap köszönt nékem.»

«Mese, mese, tarka,
 Mit nem fogsz a napra!
 — Szólott Bandi és nevetett —
 Tán kalapot is lengetett?

Ezek a nagy szavak
 Gyanúsan hangzanak.
 Ne hivalkodj, ne kiabálj :
 Megharagszik a napkirály!

A nap, kinek áldott
 Fénye gyújt világot . . .
 Még visszamegy őfelsége,
 S mit csinálunk itt sötétbe'!»

Az iskola harangja szól.

Érik már a szőlő, dió,
 Elmulott a vakáció,
 Talpra fiúk, sorba lányok,
 Nyitva már az iskolátok!
 Szívetek is kitáruljon,
 Hogy a jó mag belé hulljon.

Megfoganjon, törzsbe szökjön,
 Mert csak a jó győz a földön!
 Giling-galang, giling-galang,
 Csengeti az ezüst harang.

Legyetek ti jó magyarok,
 Kikre Isten napja ragyog,
 Kiktől Isten, haza, ember :
 Mindenki csak jót, szépet nyer!
 Tanuljatok, dolgozzatok,
 Soha szét ne szakadjatok,
 Összeforrva, egy bokorba,
 Falu, város : egy hazába,
 Ez legyen a magyar álma!
 Giling-galang, giling-galang,
 Csengeti az arany harang.

Lacika.

Tik-tak, tik-tak, mondogatja az öreg óra a falon. Itt van a szép reggel, Lacika, mindjárt ütöm a hetet.

Tik-tak, nem telik bele sok idő és már meg is szólal az ütő. Hét óra van. Lacika abban a pillanatban fölül az ágyban, összeszeri a kezét és mondja a reggeli imádságát :

Jó Istenem, fölébredtem,
 Te örködtél én felettem.
 Köszönöm. hogy megtartottál,
 Hogy fölöttem virrasztottál.

Aztán kiugrik és mint a fürgé gyík, a reggeli dolga után lát. Megmosakodik, megfésülködik, kikeféli a ruháját, cipő-

jét. Egy félóra múlva már fogyasztja a jó reggeli kávé, a ropogó zsemlyével együtt.

Táskáját már az este rendezte el, most csak a hátára illeszti. Kalapját a kezébe veszi és kezét csókol a szüleinek.

— Lacika, jól vigyázz az iskolában! Tanulj, hogy ember legyen belőled!

Így hangzik a szó, amit apa is, anya is útravalóul adnak a kis Lacikának. Lacika nem felejt el a bölcs szót, de már indul, hogy valamikép el ne késsen.

Amint az utcára ér, itt is, ott is egy-egy kis diákot lát. Valamennyien az utca másik végére sietnek. Ott áll, ott integet feléjük az iskola csinos épülete. Abba igyekszik Lacika, meg a sok-sok kis diák. Nagy, komoly, de barátságos épület. Két emelete, sok-sok ablaka s két nagy kapuja van. Az egyiken a fiúk, a másikon a lányok mennek be. Az ablakokban mindenütt virágok nyílnak. A falak, az ajtókilincsek, a vízcsapok ragyognak a tisztaságtól. Jólesik ez a szemnek, amint az épületben körütekint.

Lacika szeretettel, áhítattal néz a nagy ház felé. Örül, hogy pár perc múlva már bent lesz kis társai közt és hallgatja majd a tanító úr szavát. Mennyi szépet, mennyi jót, egy egész életre való bölcseséget lehet azokból a szavakból tanulni! Olyan ez a nagy ház, mintha templom volna. Úgy is kell szeretni — gondolja magában nagy bölcsen Lacika. És igaza van.

Őszi szél...

Őszi szél, őszi szél,
Hol vetted a furulyádat?
A didergő madárnép
Nem szereti a nótádat.

Remegő levelét
 Hullatja az erdő fája .
 Közeledik Télapó,
 Hópihéket fúj a tájra.

Szebb jövődő.

Kárpát csúcsa felvágódik
 A tündöklő azúr-kékbe,
 A nagy Alföld messze nyúlik,
 Mintha nem is volna vége.

Mocsarait lecsapolták,
 A televényt, eke vájja.
 Homokbuckák helyén zöldül
 A venyige fürtös ága.

Színe ékes, háta erdős
 Valamennyi hegynek, bércnek.
 Belsejök, mint jó szív, kincset
 Rejt magába : nemes ércet.

A völgyekben gyár, malom zúg,
 Erő meg ész fognak kezét.
 Diadalról-diadalra
 Verejtékes munkánk vezet.

Dolgozzatok, haladjatok,
 Győzünk, hogyha összeálltok :
 Új dicsőség, szebb jövődő
 Napja köszönt, holnap rátok!

Szántóvető szántja...

Szántóvető szántja
A fekete földet,
Feje fölött kóválygó,
Barna őszi felleg.

Károgó varjakat
Sodor a szél szárnya,
Zúgásától megdermed
A fák koronája.

Sárga levél zörög
A barázda felett,
A kései virágon
Ősz gyöngye: dér remeg.

Nyugtalanul nyög, búg
 A mező bús tája . . .
 De nyugton szánt a gazda,
 A jövőt munkálja.

Mikulás apó.

Jó Mikulás apó,
 Térj be hozzánk, térj be,
 Kis cipellő, páros kettő
 Ablakunkba téve!

Tégy beléjük cukrot,
 Csokoládét, almát,
 Kis virgácsok, nagy virgácsok
 Tarka sokadalmát!

Szüreti dal.

Pirul, sárgul a hegyalja,
 Levelét a fa hullatja,
 Béna a föld keze, lába,
 Kívánczik fehér ágyba.

Altassuk tán? . . . Ne tegyük ezt
 Most érik a szőlőgerezd.
 Szüreteljünk, gyöngy az élet,
 Kurjantsanak a legények!

Szedjen legény, lány gerezdet,
 Örüljünk a szállószemnek ;
 Bőven ontson édes leve,
 Üres hordó teljék vele!

Durrogjon a csősz puskája,
 Puskaporát ne sajnálja!
 Rakjunk tüzet, ropjunk táncot,
 Fogjunk kezet, fűzzünk láncot!

Október hatodikán.

Arad fölött kerekedik
 Nagy, fekete felleg,
 Őszi szélből, lombhullásból
 Sóhajtasok kelnek.
 Feketébe öltözködik
 A kárpátok orma :
 Tizenhárom hősnek mintha
 Gyászemléke volna —
 A Golgota orma.

Arad felé áldva néz ma
 Minden magyar lélek,
 Akiben a honszerelem
 Melegsége éled.
 Foszlik a gyász, az ormokon

Rózsák, lángok nőnek,
 Üzenete száll az égre
 Tizenhárom hősnek :
 Az igazak győznek.

Süvölt a szél...

Süvölt a szél, fagyos ágon
 Gubbaszkodik a madár,
 Gubbaszkodik, álmodozik :
 Hol a tavasz, hol a nyár?

Hova lett a zöld lomb, virág,
 Fecskefarkú pillangó? ...
 Süvölt a szél, csörög a jég,
 S nagy pelyhekben hull a hó.

Hej, hideg van, tudom, fázol,
 De csak álmodj, kis madár :
 Lesz még tavasz, tarka pille,
 S napsugaras meleg nyár!

Pityi.

Pityi madár volt, még pedig az előkelő kanári fajból való.
 A madárnak is van élete, tehát van életrajza is. Semmi
 esetre sem oly érdekes története, mint valamely nevezetes
 férfiúnak; de ha jól megfigyeljük az ő élete apró eseményeit,
 az is érdeklődésre számíthat.

Pityi tizenhat éves volt, éppen olyan öreg, mint akkor a század, amellyel együtt született. A századnak ennyi idő még csak az elejét, a kezdetét jelenti ; az ember : ilyenkor még gyerekifjú számba megy, de a kanári már a pátriárkák korába lép.

Kicsinyke kis mű volt az ő szervezete, olyan, mint egy parányi női zsebóraszerkezet ; hamar megártott neki minden. Még a levegő is.

Pityi életrajza is azzal kezdődik, hogy született.

Kalitkában, vagyis fogságban látta meg a napvilágot. Ezt azonban nem kell szóról-szóra szigorúan venni, mert az ő rabsága olyasféle, amilyen például a királyfié. Vigyáznak minden lépésére, kimérik : mennyit szabad ennie, hova szabad mennie, kivel szabad beszélnie stb. Talán a királyfi is megszokja ezt a nagy gyámolítást, talán a kalitkabeli kanári madár is!

Pityről például tudom, hogy a kalitkáját szerette. Akárhová vittem a szobába, mindig visszatért rabházába s igen örült, mikor már benne volt. Csak néha vettem észre, olyankor, mikor a derűs kék ég bemosolygott hozzája az ablakon, hogy fölfelé fordítja kis fejét és néz, néz. Ilyenkor rendszerint rágyujtott valami trillás, ragyogóan szép dalra. Bizonyosan egy nagy, kék tengerről és ugyanolyan égről zengett a nótája. Tengerről, mely egy virágos szigetet átölel ; égről, mely azt a szigetet tiszta kék szemével mindig nézi. Ott van az a tündöklő kis föld, ahol a kanári madaraknak teljes szabadsága van. Ahonnan őseit valamikor rabságba vitték el.

Ilyenkor lábújjhegyen léptem a szobában, hogy meg ne zavarjam őt legszebb álmaiban.

Tudomása volt róla, hogy szeretem, mert — ez a szeretet legszentebb törvénye — viszontszeretett. Már messziről megismert ; fölismerte hangomat s kifejezést adott majdnem mindig örömének — jöttem felett. Emlékszem, egyszer késő

este érkeztem haza, néhánynapos útról. Otthon vártak és a világos ebédlőben ott volt, ott várt Pityi is. Az előszobában egy kissé elbeszélgettem, ő odabent meghallotta a hangomat s egyszerre olyan trillákban tört ki, hogy a szívem megmozdult örömeiben. Pedig szomorú útról jöttem haza, valami temetésről. Az én kis pajtásom elűzte gyászomat szerető dalával. Persze, hogy bementem hozzá és szóltam neki. Boldogan ugrált és felelgetett csicsergő madárnyelvén. Bizonyosan azt mondta :

— Isten hozott, gazdám! Hát hol voltál olyan sokáig!

Ezeket szépen elmondva, aztán visszavonult hálósobájába, mely a kalitka két kis gerendácskája között volt. Az alsóra ült mindig, egy lábra állt; a másik lábát elrejtette tollai közé; a fejét pedig a felső mellényzebebe, akarom mondani, a bal szárnya alá dugta. Nagyszerűen aludt.

Fiatal korában igen jó étvágya volt. Nagyon szerette a kendermagot, de persze, abból csak keveset kapott.

Mikor ebédtünk, néha kinyitottam a kalitka ajtaját. Ilyenkor kirándult a szoba különböző pontjaira. Olykor hozzám is jött; odaszállt a tányérom mellé és megnézte, hogy mit eszem. Ha diós metélt volt tálalva, nyugtalanul pislogott rám, hogy adjak neki.

— Nem szabad enned, Pityi! Ettől meghíznál és elpusztulnál csakhamar.

— Hát te, gazdám — szólt szemrehányó csicsergéssel — te nem hízol meg?

— Én ember vagyok, férfi, nem olyan parányi jószág, mint te vagy.

— Hiszen nem is akarom megenni az egész tálra valót. Megelégednék egy kis darabkával is.

Egyszer megsajnáltam s csakugyan adtam neki egy morzsányit. Néztem, hogy mit fog vele csinálni. Először is megkóstolta. Jaj, nagyon finom volt! Erre fölkészült, a csőrébe vette s hazarepült vele a kalitkába. S azt hiszitek, hogy

ott a homokra tette s úgy ette meg? Ó, nem! Elvitte abba a csészikébe, amelyben az ennivalója volt, ott fogyasztotta el. Rendes kis jószág volt a Pityi.

Végtelenül boldognak látszott, ha friss homokot kapott és friss vizet. Ilyenkor csak úgy ragyogott a kalitkája a tisztaságtól. És ha véletlenül a nap is besütött hozzája, első dolga volt, hogy megfürdött. Olyan volt, mint az ürge. Utána sokszor el is aludt.

Őreg korára csendesebb lett, keveset énekelt; látása meggyöngült. Csakúgy, mint az emberé.

A nyár jöttével nyaralni mentem. Búcsút vettem a kis pátriárkától; halkán csipogott:

— Pityy, pityy, édes gazdám, nyaralj jól s ha engem nem találsz itt már többé, ne felejts el!

Nem értettem a szavait, a kanári nyelvet még se tanultam meg jól.

Harmadnapra eltávozásom után kimult. Reggel ott találták a kalitka sarkában kihűlt testtel. Nem akarta, hogy halálával megszomorítson, akkorra tette, amikor nem leszek otthon. Ha ugyan tehetette.

A hadiárva.

Muzsikál a zord szél

Havas citerája . . .

Elhagyottan jár-kél

A kis hadiárva.

Apja honvédnek állt,

Ment Muszkaországba;

Ott egy golyó talált,

Ment a mennyországba.

«Elhagyatott árva
 Lett a kicsi vérem —
 — Az Úr elé állva
 Esd apja az égben. —

Uram, kit imádnak,
 Ki jó vagy, nagy, áldott:
 Lent hagyott árvámnak
 Adj csizmát, kabátot!

Kabátot : magamért,
 Kis csizmát : véremért,
 Egy fehér ingecskét
 Honszeretetemért!»

Az Úr arcvonásán
 Űl kegyesség fénye . . .
 S fut hópihék szárnyán
 Angyalnép a mélybe.

Megnyit sok ablakot,
 Ajtót, emberszívet . . .
 Szabó sűrög-forog,
 Csizmadia siet.

Fényes égi szikra
 A hópihék árja . . .
 Kész a kabát, csizma,
 Boldog a kis árva.

Tárogató zendül.

Valahol, valahol
Vég-Kassa tájékán
Zöld hegyek árnyékán
Tárogató zendül,
A föld bele rendül.

Ki zengi Rákóczi
 Riadó nótáját?
 Ki kelti az alélt
 Magyarok hazáját?

Tán a nagy Rákóczi
 Lelkét a gond vérzi?
 Vagy talán Bercsényi
 Síri csendjét únja,
 S a riadót fújja?
 Vagy tán a magyar nép
 Bánata megzendül,
 S mint tárogató zúg
 Szívünkön keresztül?

Dal az öregségről.

Tiszteljétek az öreg kort,
 Ti fiúk, ti lányok!
 Az öregség terhes,
 Mikor már a kedves
 Ifjúság elszállott.

Meg-megrogyó lépésekkel
 Óh, hányan járnak itt!
 Tipegő öregnek,
 Szép ifjú, szép gyermek,
 El ne űzd álmaid!

Ha merengő szemeibe
 Bú facsart könnyeket,
 Szárítsd föl, kis fiam,
 Az Úr az égbe van,
 Meglátja tetteted!

Hosszúra nyúlt az élete,
 Sokat is szenvedett.
 Tán érted is fáradt . . .
 Nevelt ifjú fákat —
 Gyümölcsét te eszed.

Jobbjában, mely reszket mostan,
 Egykor tán kard fénylett,
 S milliók álmáért :
 A szabad hazáért
 Űzött ellenséget.

Tiszteljétek az öreg kort,
 Ti fiúk, ti lányok!
 Az öregség terhes,
 Mikor már a kedves
 Ifjúság elszállott.

Karácsony.

Karácsony, karácsony,
 Szívbeli pajtásom,
 Gyuladjon ki melegséged
 Elhagyott pusztákon!

Harsanyj föl, szent ének,
S kunyhók, mint szentélyek :
Nyíljanak ki égi dalra,
Örömrre, szegények!

Az ember szeressen,
Boldogan nevéssen,
Rab magyarok könnye, kínja
Jaj, meg ne szülessen!

Legyen a szív jászol,
Bele hit, fény szálljon —
Magyar Jézus lángszerelme
Hitünkért — megváltson!

Téli dal.

Ózike, nyúl didereg,	Barna fákon nincs levél,
Neszre, zajra megreteg.	Kopár ágon sír a szél.
Itt a széna, kis bohó!...	Gubbaszkodik a madár...
Úgy-e jó?	Hol a nyár?
Úgy-e jó?	Hol a nyár?

Befagyott a tó, patak,
Erdőn, mezőn hó szakad.
Rózsét cipel lány, anyó...
Hull a hó,
Hull a hó.

Bogdán Pista.

I.

Meleg szoba . . . Benne vidám
Aprósereg zaja . . .
Gyárban van az apjok, anyjok,
Este jön csak haza.
Cseng-bong a szó, ki-ki játszik,
Tesz-vesz kedve szerint.
Bogdán Pista csigát farag,
Farag s föl se tekint.

Kint hóvihar csatáz, bömböl . . .
 A Pista kék szeme
 Oly tündöklő, mint a május
 Felhőtelen ege.
 Komoly fiú, csupa jóság,
 Szelídség, figyelem.
 Néha megáll . . . valakit lát . . .
 S kipirul hirtelen.

Orcája most két kis rózsza,
 Mely hajnalban fakadt :
 Dédelgető napsugarak
 Meleg csókja alatt!
 «Kire gondolsz, Bogdán Pista?»
 Szól a néni rája.
 A kis fiú halkán felel :
 «Az édesanyámra».

II.

És a gyárban, a nagy gyárban,
 Kattog, csattog a gép,
 Sürög-forog a sok munkás,
 Az istenadta nép.
 És egy asszony, dolgos, derék,
 Mégis megáll néha,
 Szép kék szeme májusi ég,
 Bár egy kicsit méla.

Ő fia a Bogdán Pista,
 Hozzá viszi gondja,
 Míg a munka nehéz láncá
 Estélig ott fogja.
 De lelkében tündérkezek
 Festik már a fészket :
 Ha majd este haza érnek,
 S meggyújtják a mécset.

Ha majd Pista csengő szavát
 Hallja, elhallgatja,
 Megöleli, megcsókolja,
 Keblén altatgatja ;
 S beleviszi hálálkodó
 Esti fohászába :
 Azt is, aki őhelyette
 Pistát nappal dédelgette
 Egy meleg szobába.

A hóember.

Fehér bunda vállán,
 Csákó feje ormán . . .
 Föl se veszi, hogyan bömböl,
 Hogy dobol az orkán.
 Elhízott egy bálvány,
 Potrohos dalia,
 Bunkósbotra talán azért is
 Kell támaszkodnia.

Magateltségén a
 Gyermeksereg mulat;
 Jókedvűen dédelgetik
 A nagyságos urat.
 Körültáncolják a
 Víg lányok, víg fiúk,
 A nagyok meg csendes szóval
 Nevetik a hiút.

Tudják, nem sokáig
 Tart a királysága:
 Gyöngül is már napról-napra
 A szél muzsikája.
 Melegen süt a nap,
 A hóember szédül;
 Csak egy csákó s egy bot marad
 A dicsőségébül.

Hej, Szigetvár...

Hej, Szigetvár kies völgye, méla tája!
 Fel-feldobog minden magyar szíve rája.
 Virág bókol Zrínyi Miklós nevének,
 Ragyogó név, maga is egy történet!

Oroszlánszív dobogtatta Zrínyi mellét,
 Mennyei láng élesztette honszerelmét.
 Török párdúc ezrével tört reája...
 ... Ki haljon meg? S ő halt meg, nem hazája

Róla dalol itt a szellő, a madár is,
 A madárral az arató legény, lány is.
 Nyári este ha látsz égen csillagot :
 Zrínyi lelke az, ki ott fent rád ragyog.

Boldog újesztendőt!...

Boldog újesztendőt
 Adjon Isten a magyarnak,
 Fürödjön meg a lelke
 Teljében a sugaraknak!

És ha szállnának is
 Felhők fent az égi szinten :
 Még azok is, ottan is
 Ragyogjanak rózsaszínben!

Forrjon szívünk eggyé,
 Mint a hegyek külön fái,
 Mik erdőként így tudnak
 A viharnak ellenállni!

Szép szál-erdő legyen
 Ez az ősi Magyarország,
 Viruljon föl tájéka,
 Földjét, fáját ne orozzák!

Régi dicsőségünk :
 Kárpátoktól Adriáig
 Keltse dalra, énekre
 Szabad mezők pacsirtáit!

Fergeteg úr...

Fergeteg úr buckákat rak
 Hótömegből az utcára.
 Fergeteg úr muzsikálgat,
 Bár didergünk nótájára.
 Fergeteg úr nagy hatalom,
 Ő hozza a fagyos telet,
 Nem is nézi pajtásának
 Szegény ember, szegény gyerek.

Fergeteg úr nagy úr volna,
 Ha nem volna nagyobb nála,
 Ha nem volna szív, amelynek
 Télen is hajt bimbós ága!
 Bimbós ága, gyöngyvirága:
 Az emberi szeretet...
 Benyit egy-egy szegény házba,
 S oszt ruhácskát, meleget.

Mátyás király.

Volt egyszer egy nagy-nagy király,
 Híre, neve ma is él.
 El nem söpri sem a zápor,
 Sem az idő, sem a szél.

Nem is volt ám minden népnek
Ilyen dicső királya,
Más királyok iskolába
Jártak hozzá Budára.

Féken fogta a törököt,
A csehet és németet.
Gyűlölte a csúszó-mászó,
Hízelkedő férgeket.

Koronáján az igazság
Drágaköve tündökölt.
Nagy nevétől visszhangozott
Áldást a hegy, róna, völgy.

Telhetetlen nagyuraknak
Ő megfogta üstökít,
Pártolta a jobbágyot, ki
Elhagyottan küzködik.

Paradicsom volt az ország,
Munka, béke, rend, hona.
Tudománynak, művészetnek
Buda volt a temploma.

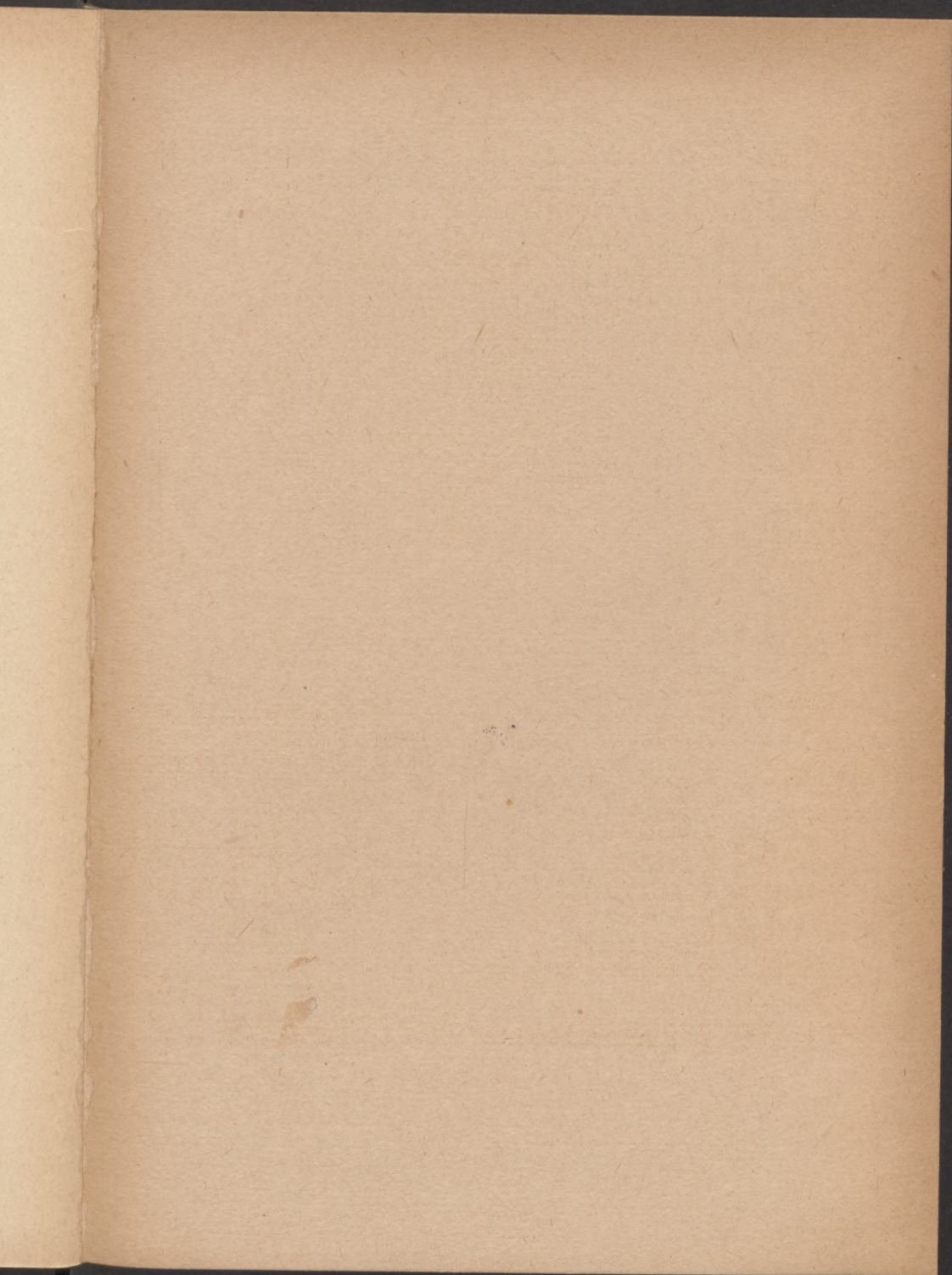
Ajkról ajkra száll a nóta,
Ajkról ajkra száll neve :
Él örökké Mátyás király,
Él örökké nemzete.

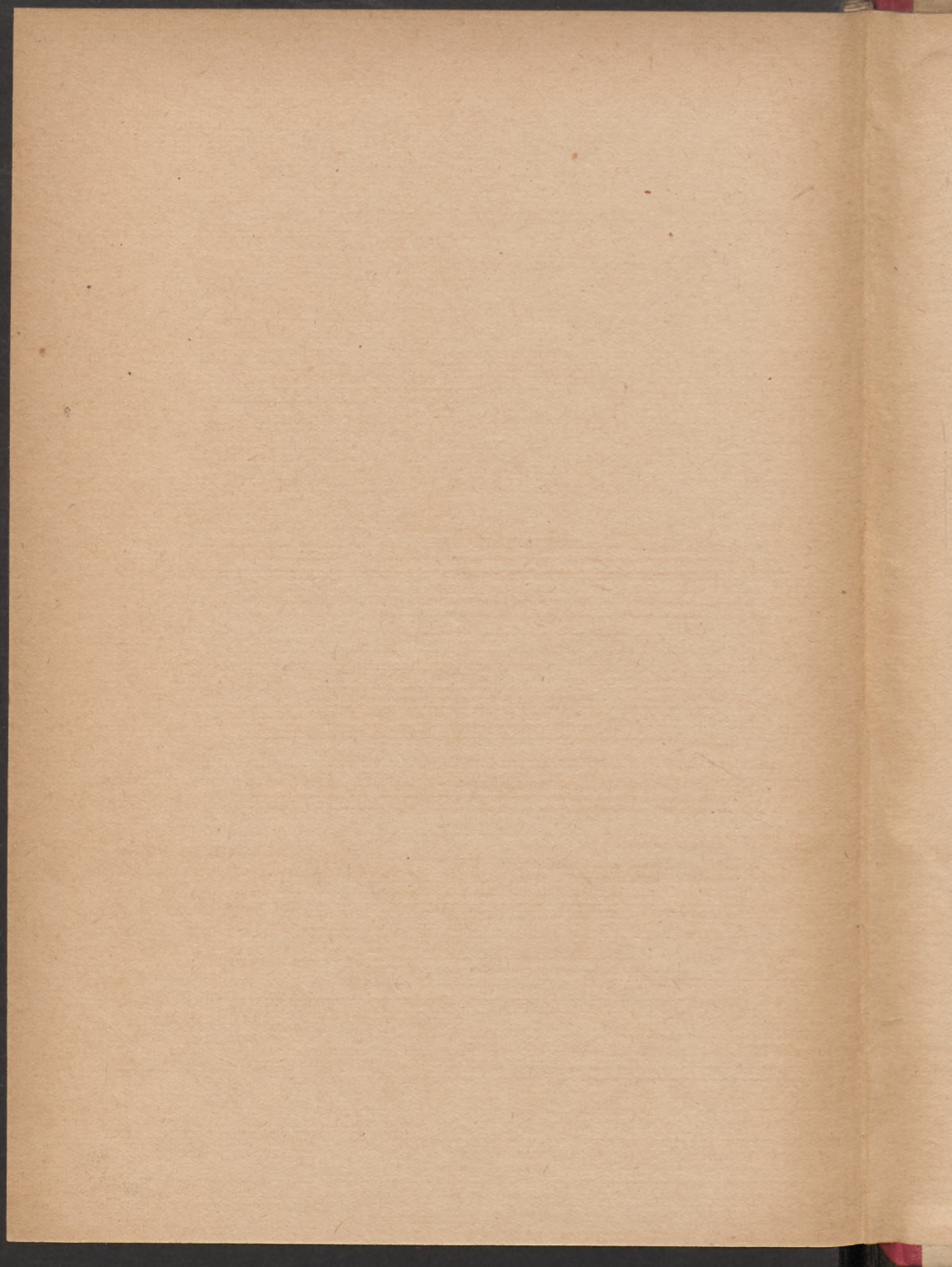
TARTALOM.

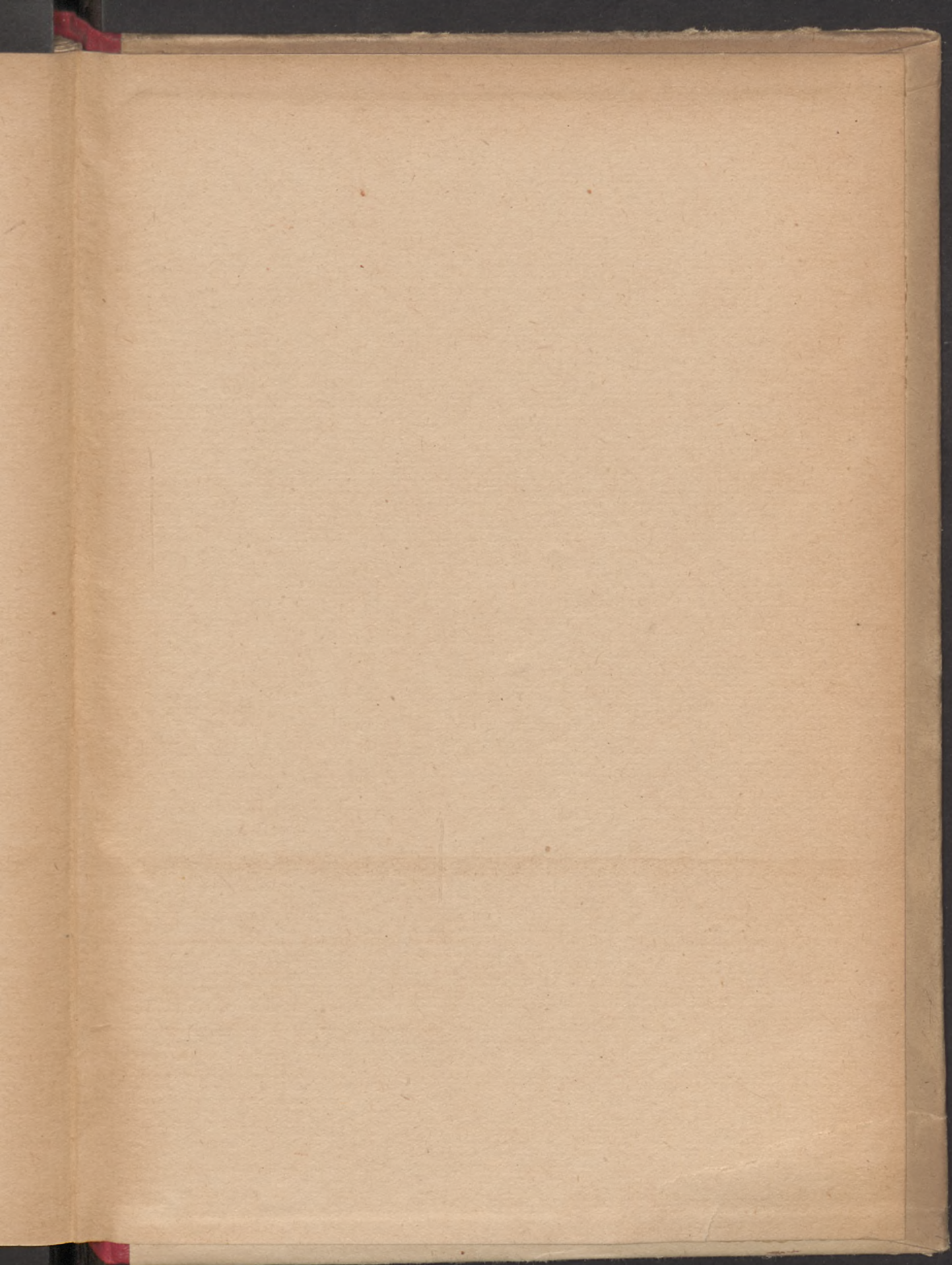
	Lap
Ajánlás	3
Magyar zászló	5
Falusi ház. (<i>Kép</i>)	6
Jancsika és a paprika	7
Azt álmodja a macska	8
Ég és föld között. (Elbeszélés)	9
A legszebb dal	12
Galamb-nóta	13
Cserkész lett a Lacika	14
Tavaszi föld. (<i>Kép</i>)	15
Mesebeli nagyverdőben	16
A gazdagabb	17
A Vörösmarty-téren	18
Zolika álma	19
Szegény ember lánya	21
Árpád apánk	21
Palota, kunyhó. (<i>Kép</i>)	23
Világ szép táj	24
Hívogató	25
Királyleány	26
Tavasz érkezése	26
Tele van a mező	27
Pukk. (Elbeszélés)	28
Kirándulás. (Elbeszélés.)	32
Öntözködés	33
Nyári piros alma	34
A magyar korona	35
Csendes nyári délután	36
A vásárban	36
Dal a faluról. (<i>Kép</i>)	37
Margit, Böske	38

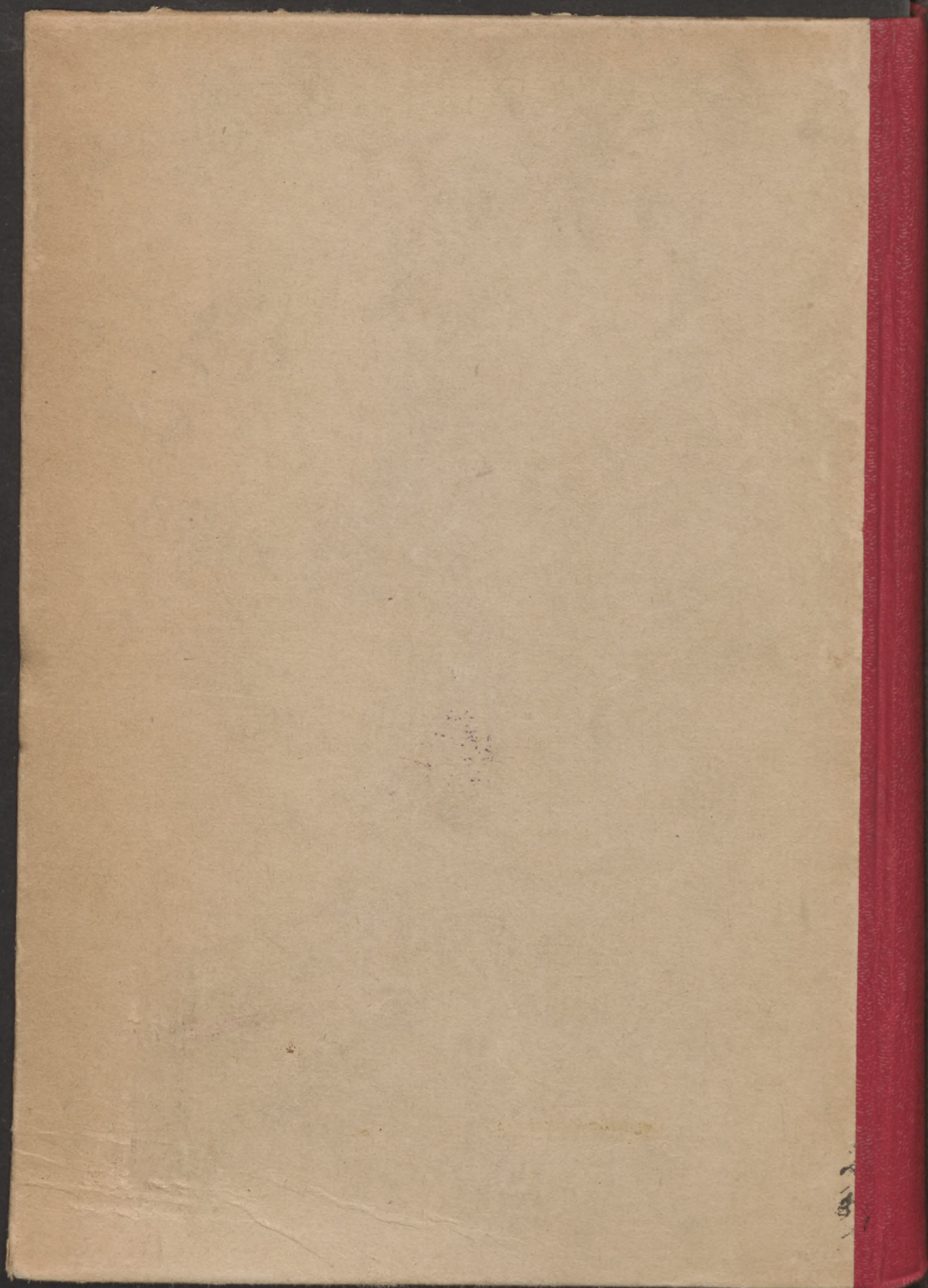
	Lap
Isten veled, iskola! (Elbeszélés)	39
A mi kertünk	41
Cigánykunyhó	43
Évi almája	44
Kis halacska	44
Névtelen hős sírja	44
A kis halász	45
A kakukkos óra. (Elbeszélés)	45
Dalra, dalra, kis madár	49
Őszi dal	49
Öreg fűzfa	50
Esteledik. (Kép)	51
Pali	52
Jó éjt, erdő!	53
Virágos a Julis kertje	53
Bandi és a kakas	54
Az iskola harangja szól	55
Lacika. (Elbeszélés.)	56
Őszi szél	57
Szebb jövőendő	58
Szántóvető szántja. (Kép)	59
Mikulás apó	60
Szüreti dal	60
Október hatodikán	61
Süvölt a szél	62
Pityi. (Elbeszélés.)	62
A hadiárva	65
Tárogató zendül. (Kép)	67
Dal az öregségről	68
Karácsony	69
Téli dal	70
Bogdán Pista. (Kép)	71
A hőember	73
Hej, Szigetvár!	74
Boldog újesztendőt!	75
Fergeteg úr	76
Mátyás király	76

ODDISH HANCOCK: MYSTICAL
SUNNY